

Reis- en milieuwinst met open parkeerdata

Eind 2017 zal landelijk vrijwel alle parkeerdata ontsloten zijn. Gemeenten, marktpartijen, private exploitanten en het Ministerie van I&M werken gezamenlijk aan het ontsluiten van 'on- & off-street' parkeerdata als open data. Met open parkeerdata kunnen appbouwers informatie over vrije parkeerplekken integreren in navigatiesoftware en routeplanners en in hun adviezen rekening houden met: openingstijden, tarieven en het aantal vrije parkeerplekken. Zelf vooraf reserveren is dan ook mogelijk. Het aanbieden van verbeterde en uitgebreide parkeerinformatie biedt aanzienlijke voordelen, onder meer op het gebied van uitstoot, voertuigverliesuren en leefbaarheid in drukke binnensteden.

TEKST **PETER VISSERS** EN **RON PEERENBOOM** BEELD **JOS BRAAL** EN **MINISTERIE IENM**

Het vinden van een parkeerplaats betekent vaak rondrijden tot je eindelijk een plek gevonden hebt. Dat brengt ergernis en tijdverlies met zich mee en is bovendien slecht voor het milieu. Afhankelijk van de soort plaatsen (in garage en ook op straat) kan vijf tot twintig procent van het zoekverkeer bespaard worden, wanneer reizigers voor vertrek, onderweg en op de plaats van bestemming adequaat geïnformeerd worden. Parkeerdata kunnen gemakkelijk vertaald worden naar handige diensten en apps, zodat automobilisten persoonlijke en actuele reis-informatie altijd bij de hand hebben.

FLINKE WINST

Volgens een door MU-Consult uitgevoerd onderzoek biedt het aanbieden van verbe-

terde/uitgebreide parkeerinformatie aanzienlijke voordelen. Voor de G4 zou het gaan om 66.000 tot 357.000 voertuigverliesuren en 1,5 tot 8,4 miljoen vermeden voertuigkilometers. Dit vertegenwoordigt (bij voorzichtige reistijdwaarderingen) een waarde van 0,6 - 3,0 miljoen euro per jaar. Daarbovenop komen nog voordelen in de vorm van aantrekkelijker stadscentra¹, minder uitstoot en een lagere ruimteclaim². De ondergrens van de genoemde voordelen wordt gerealiseerd wanneer alleen informatie van slagboomparkeervoorzieningen beschikbaar komt, de bovengrens wanneer ook het straatparkeren volledig wordt meegenomen. Een groot deel van het effect wordt al gerealiseerd, wanneer eenderde van de openbare straatparkeerplaatsen wordt meegenomen. Gaan we uit

van de G32-steden, dan verdrievoudigen de baten. En wanneer informatie over alle gemeenten beschikbaar is, liggen de baten zelfs een factor 11 hoger in vergelijking met alleen de G4. De maximale baten van minder zoekkilometers, voertuigverliesuren en aantrekkelijker stadscentra, als gevolg van betere parkeerinformatie, worden voor heel Nederland geschat op maar liefst 65 miljoen euro per jaar. (dat is dus 3 miljoen x 11 miljoen is 33 miljoen. Daar zitten voertuigverliesuren en zoekkilometers in. Dan is 32 miljoen euro (65 miljoen - 33 miljoen) opbrengst uit aantrekkelijker stadscentra.

OPEN PARKEERDATA

Het beschikbaar stellen van open parkeerdata past in het Nederlandse en Europese overheidsbeleid. In de zomer van 2013 heeft de minister van Infrastructuur en Milieu aangekondigd de statische en dynamische parkeerdata als open data te willen ontsluiten. Dat gebeurt al vanuit het investeringsprogramma Beter Benutten, een samenwerkingsverband van het rijk, regio en bedrijfsleven, met als doel om de bereikbaarheid van de drukste regio's over weg, water en spoor te verbeteren. >

¹Innovatieve toepassingen vanuit de markt op basis van open parkeerdata kan een waardevolle aanvulling zijn en invloed uitoefenen op het mobiliteitsgedrag. Het weten of er een vrije parkeerplek bij aankomst aanwezig is door bijvoorbeeld navigatie-apps, gekoppeld aan parkeerbetaal-apps en/of parkeerreserverings-apps kan het gebruiksgemak voor de parkeerder en het optimaliseren van het gebruik van parkeervoorzieningen ten goede komen. Maar eerst dient de data aan de bron betrouwbaar te zijn door de kwaliteit van de data te borgen voor deze stap serieus kan worden gezet.

COMMISSIE GEMEENTEN VEXPAN

Het Partnership Talking Traffic, een samenwerkingsverband tussen het ministerie, decentrale overheden en zo'n twintig marktpartijen rond de ontwikkeling en uitrol van innovatieve verkeers toepassingen, betekent nog eens een extra impuls voor dit al lopende proces. Met nieuwe diensten worden weggebruikers vanaf 2018 voortdurend geïnformeerd en ondersteund in hun rijtaak, onder andere met behulp van actuele parkeerdata voor de plek van bestemming. Open data bij de overheid zijn data die:

- uit publieke middelen bekostigd en gegenereerd zijn bij of voor de uitvoering van een publieke taak, en;
- openbaar zijn, en;
- vrij zijn van auteursrechten of andere rechten van derden, en;
- computer-leesbaar zijn en bij voorkeur aan open standaarden voldoen, en;
- voor hergebruik beschikbaar zijn zonder beperkingen zoals kosten of verplichte registratie.

Gemeenten en private exploitanten werken sinds die tijd samen om gegevens over parkeren gemakkelijk beschikbaar te maken voor informatiediensten (navigatiesystemen, apps et cetera.), waarbij belangrijke stappen voorwaarts zijn gemaakt. Sinds eind vorig jaar is de Parkeerdata Coöperatie (PDC) actief, waarmee een aantal belanghebbenden in de parkeerdata-keten beogen 'als onafhankelijke faciliterende partij binnen de parkeerketen de parkeerdata transparant, kwalitatief goed en centraal toegankelijk aan te bieden om tot ontwikkeling van diensten te komen binnen de parkeerketen.'

DASHBOARD

Begin dit jaar heeft het ministerie van Infrastructuur en Milieu een dashboard laten ontwikkelen en onder open source

gepubliceerd. Per gemeente en exploitant is er met het dashboard inzage in de daadwerkelijke data in het open data portaal voor de 5 verplichte data items (gps-coördinaten in- en uitritten, tarieven met bijbehorende tijden, capaciteit, openingstijden en contactgegevens van de exploitanten) en de beschikbaarheid van dynamische parkeerdata. In de komende tijd worden alle G4- en G32-gemeenten individueel benaderd om zo snel mogelijk de parkeerdata voor een minimaal aantal verplichte velden op orde te krijgen, de ontbrekende dynamische data te ontsluiten en het beheerproces te borgen. Er is ook een project gestart om gemeenten te ondersteunen met het ontsluiten van dynamische parkeerdata van P+R-terreinen.

Omdat medio 2017 vanuit het Partnership Talking Traffic de eerste diensten in de praktijk zullen worden uitgerold, is het essentieel dat de kwaliteit (actualiteit, juistheid, volledigheid, tijdigheid en consistentie) van de dan beschikbare parkeerdata optimaal is. De PDC zal een API (application programming interface) lanceren waarmee appbouwers op een eenvoudige wijze open parkeerdata kunnen afnemen.

Later dit jaar staat een overleg gepland met alle stakeholders (RDW, Vexpan, SHPV, PDC, G4, een vertegenwoordiging van de G32 en een vertegenwoordiging van de private exploitanten) om verder te praten over onder andere dynamische data rond straatparkeren en toekomstige ontwikkelingen met betrekking tot de parkeerdata-keten.

ACTUELE STATUS

Begin april 2017 was de actuele situatie ten aanzien van de 5 verplichte data items als volgt:

	Locatiegegevens	Tarieven	Openings-tijden	Capaciteit	Contactgegevens	Dynamische data
Betaald Straat-parkeren	100%	92%	n.v.t.	n.v.t.	53%	n.v.t.
Garage Parkeren	83%	95%	82%	77%	64%	13%
P+R	70%	92%	70%	68%	65%	12%
Carpool	60%	98%	61%	60%	60%	0%
Terrein parkeren	82%	93%	78%	57%	54%	5%

¹De kwaliteit van het parkeeraanbod is van invloed op de aantrekkelijkheid van een bestemming. Dit geldt vooral voor bezoekers van winkelcentra en stadscentra voor niet-dagelijkse boodschappen. Uit onderzoek van onder andere het IOO en Vexpan blijkt dat voor winkelen veiligheid, plaat kans en afstand de belangrijkste aspecten zijn bij de beoordeling van een parkeerplaats.

²Met geïntegreerde parkeerinformatie wordt het beschikbare parkeerareal beter benut. De (piek)bezettingsgraad van de stadsgarages en P+R kan daarmee verhoogd worden. Mogelijkerwijs leidt dit ertoe dat een deel van het parkeerareal overbodig wordt en dat de ruimte die dit deel van het areal inneemt benut kan worden voor andere doeleinden.

RON PEERENBOOM, Landelijk Projectleider Parkeerdata Programma Beter Benutten Ministerie IenM

PETER VISSERS, Gemeente Dordrecht, namens commissie Gemeenten Vexpan